

629.

349

Ma-rahwa
K a l e n d e r.
1855.

699.

Ma = rahwa

K a l e n d e r

ehf

T ä h t = r a m a t

1855

aasta peäle, pärrast

J e s u s s e K r i s t u s s e

sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Vernus

trükkitud, ja müa W. Pormi jures.

Märkide selleramine.

noor fu.

Desimenne werand.

täis fu.

Wimne werand.

P. Pühha.

p. pääw ja pärrast.

h. hommiko.

l. löuna.

ö. öhto.

ö. öse.

e. enne.

Joulo- ja Wastla-päwa wahhet on 6 näd.
dalat 3 päwa.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzusendenden Kalenders wird unter der Bedingung gestattet, daß nach Beendigung desselben der Abgetheilten Censur in Dorpat die vorschristmäßige Anzahl Exemplare vorgestellt werde.

Dorpat, den 27. August 1854.

No. 98. Abgetheilte Censor de la Croix.

18 Mõnne sünduse mällestus ja arw.

	Alastab.
Ma-ilma lomiseft arwatakse	5804
Jssanda Jesuse Kristuse sündimiseft	1855
Tarto-linna allustamiseft	825
Mil risti-ust Lihwlandi-male tulli	664
Tallina-linna allustamiseft	636
Perno-linna allustamiseft	600
Püssi-rohho leidmiseft	513
Ramato trüffi-kunsti leidmiseft	415
Lutteruse õige usso ülleswõtmiseft	338
Wanna katko-aiast sadik	198
Surest näljast Lihwlandi- ja Cesti-maal	160
Peterpurri-linna allustamiseft	152
Teiseft katko-aiast sadik	145
Mil meie ma Wenne-rigi wallitsuse alla sai	145
Meie Keisre herra Nikolai sündimiseft	59
Tarto sure-koli ehk akkademi asutamiseft	53
Mil usi rõugid hakkati pandama	52
Kui Prantsus Musto tulli ning tedda Wenne-rigist wäljaaeti	43
Cesti-ma tallo-rahwa priiks lastmiseft	38
Lihwlandi-ma tallo-rahwa priiks lastmiseft	36
Meie armoline Keiser Nikolai wallitsemas	30
Ue kirriko-seaduse järrel Jummala-tenistus	21
Mil wimane suur hinge-kirjotus olli	5

Kristuse ümberleikamisest. Lut. 2, 21.

1 laup. | Neäripääw. Aita Jummal!

Josep pöggeneb Egiptusse male. Matt. 2, 13.

2 Pühhap.	D. p. Neäri p.	Pilwes.
3 Esmasp.	Sett	Wagga
4 Teisip.	Enof	ja
5 Resknädd.	Simeon	ja
6 Neljap.	5 Kunn. Pühh.	☉ 10, 14' e.l.
7 Rede	Rein	fülm.
8 laup.	Erart	

Jesús 12 aastat wanna. Lut. 2, 41.

9 Pühhap.	1. P. p. 3 K. P.	Peab
10 Esmasp.	Paawli pääw	fanget
11 Teisip.	Hugo	☉ 3, 15' h.
12 Resknädd.	Reinolt	fülma.
13 Neljap.	Uatso	
14 Rede	Pällo	
15 laup.	Weliks	

Pulmad Kana : linnas. Joann. 2, 1.

16 Pühhap. | 2. P. p. 3 K. P. | Selge

17 Esmasp.	Tönnisse p.	ja
18 Teisip.	Jaaf	faunis
19 Resknädd.	Sara	fülm.
20 Neljap.	Wab. Sebast.	☉ 5, 18' h.
21 Rede	Nedo	Pilwitab.
22 laup.	Wintsend	

Töteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

23 Pühhap.	9. P. e. Kr. ü. P.	Annab
24 Esmasp.	Timoteus	pisfut
25 Teisip.	Paawli ümb.	lund.
26 Resknädd.	Hans	Külm
27 Neljap.	Netta	
28 Rede	Karel	
29 laup.	Samuel	☉ 4, 37' h.

Seme langeb mitmesugguse ma peäle. Lut. 8, 4.

30 Pühhap.	8. P. e. Kr. ü. P.	annab
31 Esmasp.	Ann	

Iomal Januaril töuseb päite kell 8, 11 minuti, ja lähhää loja kell 3, 49 minuti. Pääw on 7 ja ö 17 tundi pikk.

1 Teisip.	Pirit	taggasi.
2 Restnâdd.	Küünla pääw	Selge.
3 Neljap.	Hanna	
4 Rede	Mai	☉ 8, 24' d.
5 laup.	Agata	

Kristuse kannatamisest. Luf. 18, 31.

6 Pühhap.	7. P. e. Kr. ü. P.	Parras
7 Esmasp.	Rikart	fülm.
8 Teisip.	Wastla pääw	
9 Restnâdd.	Tuhka pääw	lund.
10 Neljap.	Edo	
11 Rede	Rosa	☉ 7, 10' d.
12 laup.	Karolina	

Kristust tiusatakse. Matt. 4, 1.

13 Pühhap.	1. P. paastus.	Pehme
14 Esmasp.	Walentin	ilmoke.
15 Teisip.	Eina	

16 Restnâdd.	Palwe pääw	Uddune.
17 Neljap.	Konstantin	Wihma.
18 Rede	Anton	
19 laup.	Susanna	☉ 11, 44' d.

Kananea: ma naesest. Matt. 15, 21.

20 Pühhap.	2. P. paastus.	Annab
21 Esmasp.	Nora	
22 Teisip.	Deetri pääw	saggedaste
23 Restnâdd.	Mina	
24 Neljap.	Maddise pääw	niisked
25 Rede	Jehwim	
26 laup.	Nestor	lund.

Kristus aiab kurja waimo wälja. Luf. 11, 14.

27 Pühhap.	3. P. paastus.	☉ 3, 35' p. l.
28 Esmasp.	Justus	

Iomal Webruaril tõuseb päike kell 7, ja läh-
hääb loja kell 5. Pääw on 10 ja d 14 tundi
pitt.

1 Teisip.	Ado	Pehme
2 Restnâdd.	Lowisa	
3 Neljap.	Kadde	ilm.
4 Rede	Adrian	
5 laup.	Bridrif	Wihma.

Kristus sôdab 5000 meest. Joann. 6, 1.

6 Pühhap.	4. P. paastus	☉ 6, 21' h.
7 Esmasp.	Perpetua	Sojad
8 Teisip.	Simmo	
9 Restnâdd.	Põri pääw	pawad.
10 Neljap.	Mit	Peab
11 Rede	Kaupo	
12 laup.	Kregor	õ külma.

Jesust wisfatakse kirowidega. Joann. 8, 46.

13 Pühhap.	5. P. paastus.	☾ 1, 2' p. l.
14 Esmasp.	Matilde	
15 Teisip.	lagus	Rest pawa
16 Restnâdd.	Raabriel	
17 Neljap.	Eruto	foe.

18 Rede	Anno	Selged
19 laup.	Josep	ja sojad

Kristusse sisseõitmisest. Matt. 21, 1.

20 Pühhap.	6. P. paastus.	pawad.
21 Esmasp.	Pent	☉ 4, 5' p. l.
22 Teisip.	Kawael	Rest pawa
23 Restnâdd.	Tiits	foe
24 Neljap.	Suur Neljap.	
25 Rede	Suur Rede.	Paasto M. p.
26 laup.	Manuel	ja

Kristuse ülestõusmisest. Mart. 16, 1.

27 Pühhap.	1. Pühha	annab
28 Esmasp.	2. Pühha	☾ 11, 12' õ.
29 Teisip.	Wane	kauniste
30 Restnâdd.	Uad	
31 Neljap.	Tetel	wihma.

10mal Martsil tõuseb päike kell 6, ja lähkääb
loja kell 6. Pääw on 12 ja õ 12 tundi pikk.

1 Rede	Karjalastm. p.	Selge
2 laup.	Ingel	

Rinnipandud utst. Joann. 20, 19.

3 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	ja
4 Esmasp.	Ambrosius	☉ 4, 41' p.l.
5 Teisip.	Maksim	
6 Kesknädd.	Rölestin	kaunis
7 Neljap.	Aron	sojad
8 Rede	Maalken	
9 laup.	laus	ilmad.

Heast karjaseft. Joann. 10, 11.

10 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	Annab
11 Esmasp.	Kerman	
12 Teisip.	Julius	☉ 7, 33' h.
13 Kesknädd.	Juf	
14 Neljap.	Rünni pääw	rohkeste
15 Rede	lemet	
16 laup.	Karin	wihma.

Ürrikese aja pärrast. Joann. 16, 16.

17 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	Willud
18 Esmasp.	Waler	tuled.
19 Teisip.	Maia	
20 Kesknädd.	Pärt	☉ 5, 39' h.
21 Neljap.	Siim	Peab
22 Rede	Rajus	
23 laup.	Jürri pääw	õ külml.

Kristuse ärraminneft. Joann. 16, 5.

24 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	Päwa
25 Esmasp.	Markuse p.	foe
26 Teisip.	Toots	
27 Kesknädd.	Uddo	☉ 4, 38' h.
28 Neljap.	Wabo	õsi
29 Rede	Raimund	
30 laup.	Erast	külm.

1omal Aprillil touseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 15 ja õ 9 tundi pitk.

Digest pallumifest. Joann. 16, 23.

1 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	Kulmad
2 Esmasp.	Sigismund	ööd.
3 Teisip.	+ leidmise p.	
4 Restnäd.	Tio	☉ 3, 50' h.
5 Neljap.	Suur risti p.	Dige sojad
6 Rede	Nero	
7 laup.	Jetta	ilmad.

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

8 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	Mürristab
9 Esmasp.	Niggulas	ja
10 Teisip.	Kert	annab
11 Restnäd.	Wiktor	
12 Neljap.	Eidrik	☾ 1, 39' ö.
13 Rede	Witso	
14 laup.	Kristjan	wihma.

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

15 Pühhap.	1. Suiste P.	Peab ö
16 Esmasp.	2. Suiste P.	
17 Teisip.	Ofse	külma.

18 Restnäd.	Erif	n.	Saggedad
19 Neljap.	Wilip	☉ 4, 24' p.l.	
20 Rede	Pil		
21 laup.	Erino	6.	wihma

Jesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

22 Pühhap.	3 aino Jum. P.	saod.
23 Esmasp.	Aed	Sojad
24 Teisip.	Ester	ilmad.
25 Restnäd.	Urbanus	
26 Neljap.	Edart	☉ 9, 24' e.l.
27 Rede	Peet	
28 laup.	Willem	Dige

Rikkast mehhest ja Laatsarussest. Luk. 16, 19.

29 Pühhap.	1. P. p. 3 a. J. P.	n.	sojad
30 Esmasp.	Wigand	4. küll n.	
31 Teisip.	Nelli		ja

10. Mail tõuseb päike kell 3, 36 min., ja lähkää loja kell 8, 24 min. Päaw on 17 ja ö 7 tundi pikk.

1 Resknädd.	Jlo	kennad
2 Neljap.	Merta	4, 5' p. l.
3 Rede	liso	
4 laup.	Wridrika	ilmad.

Surest dhto sömaaiast. Lut. 14, 16.

5 Pühhap.	2. P. p. 3 a. J. P.	Soja.
6 Esmasp.	Artus	Mürristab.
7 Teisip.	lukretsia	Wihma.
8 Resknädd.	Medardus	
9 Neljap.	Pertram	
10 Rede	Pirkem pääw	6, 28' p. l.
11 laup.	Peep	Mönned

Arvakaddunud lambast. Lut. 15, 1.

12 Pühhap.	3. P. p. 3 a. J. P.	willud
13 Esmasp.	Tobi	ödd.
14 Teisip.	Tetlow	Annab
15 Resknädd.	Wiit	
16 Neljap.	Justina	rohkeste

17 Rede	Kristi	mürrista-
18 laup.	Homer	12, 50' d.

Olge armolised. Lut. 6, 36.

19 Pühhap.	4. P. p. 3 a. J. P.	misse
20 Esmasp.	Minni	wihma.
21 Teisip.	Rael	Heitlik.
22 Resknädd.	Tiit	
23 Neljap.	Aksel	
24 Rede	Jani pääw	3, 4' p. l.
25 laup.	Wio	

Rohkest falla: sagist. Lut. 5, 1.

26 Pühhap.	5. P. p. 3 a. J. P.	Sige soe
27 Esmasp.	Waldeka	
28 Teisip.	Josua	ja
29 Resknädd.	Peter Paul. p.	
30 Neljap.	Lilla	wihma.

Iomal Junil rüuseb päite kell 3, 7 minuti, we:
reb kell 8, 53 minuti. Pääw on 18 tundi 28
minuti ja 5 tundi 32 minuti pisk.

1 Rede	Teobald	
2 laup.	Heina Maria p.	☉ 5, 38' h.

Bariseride digusest. Matt. 5, 20.

3 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	Wägga
4 Esmasp.	Ulrik	
5 Teisip.	Anselm	
6 Resknädd.	Hektor	passawad
7 Neljap.	Zemetrius	
8 Rede	Kilian	
9 laup.	Annikas	ja

4000 mehhe söötmisest. Mark. 8, 1.

10 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	☉ 9, 26' e. l.
	7 wenna pääw	
11 Esmasp.	Eleonora	fuiwad
12 Teisip.	Hindrik	
13 Resknädd.	Marreta pääw	ilmad.
14 Neljap.	Ponawent	
15 Rede	Apostl. lah.	
16 laup.	larrats	Pilwitab.

Walle : prohwetidest. Matt. 7, 15.

17 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	☉ 7, 57' h.
18 Esmasp.	Rosina	Willud
19 Teisip.	Rabbe	
20 Resknädd.	Elias	õhtad.
21 Neljap.	Daniel	Annab
22 Rede	Maria Mahd.	
23 laup.	Kirsti	☉ 10, 57' d.

Üllekohtusest mata : piddajast. Luk. 16, 1.

24 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	rohkeste
25 Esmasp.	Jakobi p.	
26 Teisip.	Anna	wihma.
27 Resknädd.	Marta	
28 Neljap.	Plato	Willud
29 Rede	Olewi pääw	
30 laup.	Enn	död

Jerusalemma ärrarikkumisest. Luk. 19, 41.

31 Pühhap.	10. P. p. 3 a. J. P.	☉ 8, 29' d.
------------	----------------------	-------------

10mal Julil touseb päike kell 3, 35 minuti,
ja lähhab loja kell 8, 25 minuti. Pääw on 17
ja d 7 tundi pikk.

1 Esmasp.	Peetr. wang.	Saggedad
2 Teisip.	Hannibal	wihma
3 Restnadd.	August	saod
4 Neljap.	Mia	ja
5 Kede	Olo	
6 laup.	Eugenius	

Wariserist ja tõlnerist. Lut. 18, 9.

7 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	willud
8 Esmasp.	Kotlep	10, 10' d.
9 Teisip.	Romanus	ööd.
10 Restnadd.	Lauritse pääw	Annab
11 Neljap.	Olga	wihma.
12 Kede	Klara	
13 laup.	Madde	

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

14 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	
15 Esmasp.	Küll Maria p.	2, 57' p.l.
16 Teisip.	Isak	

17 Restnadd.	Wilibald	Heitlik
18 Neljap.	leno	ja
19 Kede	Sebald	niiske.
20 laup.	Pernart	

Preestrist ja Samaria : mehheft. Lut. 10, 23.

21 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	Wihma.
22 Esmasp.	Willibert	10, 1' e.l.
23 Teisip.	Sakarias	
24 Restnadd.	Pertli pääw	lähhab
25 Neljap.	Ludwik	
26 Kede	Natalie	sojemaks.
27 laup.	Jeppart	

Künnest piddalitööbisest. Lut. 17, 11.

28 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	Mürristab.
29 Esmasp.	Joann. huff.	
30 Teisip.	Aleksander	12, 28' l.
31 Restnadd.	Rebekka	Wihma.

romal Augustil tõuseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 14 tundi 42 minuti ja ö 9 tundi 18 minuti pikk.

1 Neljap.	Egidius	Wihma.
2 Rede	Isa	
3 laup.	Mango	Heitlik.

Mammonast. Matt. 6, 24.

4 Pühhap.	15 P.p. 3a. J. P.	Willud
5 Esmasp.	Moses	ööd.
6 Teisip.	Magnus	
7 Resknädd.	Regina	8, 37' h.
8 Neljap.	Maria sund. p.	Kaske
9 Rede	Pruno	
10 laup.	Isa	wihma

Maini : linna surnust. Lut. 7, 11.

11 Pühhap.	16 P.p. 3a. J. P.	Põri pääw.
12 Esmasp.	Sirus	saddo.
13 Teisip.	Amatus	11, 2, ö.
14 Resknädd.	Risti üllend.	Sojad
15 Neljap.	Nikodemus	
16 Rede	Isa	ja

17 laup.	Edns	illusad
----------	------	---------

Wee : többisest. Lut. 14, 1.

18 Pühhap.	17 P.p. 3a. J. P.	ilmad.
19 Esmasp.	Werner	Selge.
20 Teisip.	Jana	
21 Resknädd.	Matteuse pääw	12, 41' ö.
22 Neljap.	Morits	Wägga
23 Rede	Hosea	heitlikud
24 laup.	Joann. sam.	ilmad.

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

25 Pühhap.	18 P.p. 3a. J. P.	Uddune
26 Esmasp.	Joann. öpp.	ja
27 Teisip.	Adolw	niiske.
28 Resknädd.	Wentzel	
29 Neljap.	Mihkli pääw	5, 1' h.
30 Rede	Hironimus	

11mal Septembril tõuseb päike kell 6, ja läh:
hää loja kell 6. Pääw on 12 ja ö 12 tundi pikk.

1 laup.	Wolmer	Selge.
---------	--------	--------

Alwatud innimesfest. Matt. 9, 1.

2 Pühhap.	19 P.p.3a.J.P.	Leikuse P.
3 Esmasp.	Jairus	Eulene.
4 Teisip.	Prantsiskus	Wihma.
5 Restnadd.	Amalie	
6 Neljap.	Wides	5, 14' d.
7 Rede	Alwil	
8 laup.	Samel	Selge.

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

9 Pühhap.	20 P.p.3a.J.P.	5 külma.
10 Esmasp.	Kai	Soe
11 Teisip.	Purfart	ja
12 Restnadd.	Walwrid	
13 Neljap.	Angelus	9, 3' h.
14 Rede	Willemine	
15 laup.	Hedwig	wihma.

Runninga, mehhe poiaft. Joann. 4, 47.

16 Pühhap.	21 P.p.3a.J.P.	Parras
------------	----------------	--------

17 Esmasp.	Olop	soe.
18 Teisip.	Luka päaw	Pilwes.
19 Restnadd.	Ello	
20 Neljap.	Wendelin	6, 53' d.
21 Rede	Ursel	
22 laup.	Kell	Wihma.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

23 Pühhap.	22 P.p.3a.J.P.	Ränge
24 Esmasp.	Salome	torm ja
25 Teisip.	Krispin	lund.
26 Restnadd.	Amandus	
27 Neljap.	Kapitolin	
28 Rede	Simon	9, 7' d.
29 laup.	Elts	

Rohto rahhast. Matt. 22, 15.

30 Pühhap.	23 P.p.3a.J.P.	Selge.
31 Esmasp.	Wottele	

10mal Oktobril tõuseb päike kell 7, 15 minuti,
ja lähkää loja kell 4, 45 minuti. Päaw on 9
ja 5 15 tundi pitta.

1 Teisip.	Pühade pääw	Saeab
2 Restnäd.	Singede pääw	räitsakast.
3 Neljap.	Atko	Rülm.
4 Rede	Otto	
5 laup.	Lotta	12, 51' d.

Jätri tütreft. Matt. 9, 18.

6 Pühhap.	24 P.p.3a. J.P.	Säeb
7 Esmasp.	Enno	talwet
8 Teisip.	Wirts	teggema.
9 Restnäd.	Teodor	
10 Neljap.	Martin Lutt.	
11 Rede	Mart. piiskop	9, 28' d.
12 laup.	Jonas	

Hirmsast ärrakautamisest. Matt. 24, 15.

13 Pühhap.	25 P.p.3a. J.P.	Pehme,
14 Esmasp.	Aurora	uddune
15 Teisip.	Leopold	
16 Restnäd.	Asse	ja
17 Neljap.	Ottomar	

18 Rede	Sofrates	tormine.
19 laup.	Liisbet	3, 47' p. l.

Wiimsest kohto päwast. Matt. 25, 31.

20 Pühhap.	26 P.p.3a. J.P.	Surnutte P.
21 Esmasp.	Maria ohw. p.	Ennamiste
22 Teisip.	Pastian	niiske.
23 Restnäd.	Klement	
24 Neljap.	Josias	ja
25 Rede	Kadrina pääw	
26 laup.	Konrad	

Kristuse sisse sõitmiseft. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	11, 54' e. l.
28 Esmasp.	Katta	uddune.
29 Teisip.	Ewart	
30 Restnäd.	Andrese pääw	lund.

Romal Nowembril tõuseb päike kell 8, 35 minuti, ja lähkääb loja kell 3, 25 minuti. Pääw on 7 ja d 17 tundi pirk.

1 Neljap.	Arent	Pehme.
2 Rede	Kandidus	
3 laup.	Kola	Räitsakast.

Wtimse päwa tähtedest. Luk. 21, 25.

4 Pühhap.	2. Kr. tull. P.	18, 33' h.
5 Esmasp.	Sabina	
6 Teisip.	Niggula pääw	Selge
7 Restnäd.	Maunus	ja
8 Neljap.	Maria sam. p.	fange
9 Rede	Lühhem pääw	
10 laup.	Judit	fülm.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	12, 15' l.
12 Esmasp.	Eili	
13 Teisip.	Luutsia	Pilwes.
14 Restnäd.	Nikafius	
15 Neljap.	Joanna	Parras
16 Rede	Alwina	
17 laup.	Hinno	fülm.

Joannese tunnistusfest. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	Külm
19 Esmasp.	lot	1, 10' p. l.
20 Teisip.	Abram	lähkäh
21 Restnäd.	Toma pääw	
22 Neljap.	Peata	fangemaks.
23 Rede	Zohwer	
24 laup.	Adam. Ewa	Sige

Kristusse sündimissfest. Luk. 2, 1.

25 Pühhap.	1. Jüulo P.	färre
26 Esmasp.	2. Jüulo P.	
27 Teisip.	3. Joann.	12, 53' ö.
28 Restnäd.	Süta laste p.	
29 Neljap.	Noa	fülm.
30 Rede	Tawet	
31 laup.	Silwester	lund.

10mal Tetsembril tõuseb päike kell 9, 14 minuti, ja wereb kell 2, 46 minuti. Pääw on 5 tundi 32 minuti ja ö 18 tundi 28 minuti pikk.

Alasta-ajad.

Kewwade hakkab 9. Märtsil hommiko kello 5, 35 minudi aial.

Sui hakkab 10. Junil õse kello 2, 17 minudi aial.

Süggise hakkab 11. Septembril õhto kello 4, 27 minudi aial.

Talwe hakkab 10. Tetsembril enne lõunat kello 10, 16 minudi aial.

Päwa- ja ku-warjutamissed.

Tännawo warjutakse päitest kaks kord ja kuud kaks kord, kellest agga üks ainus ku warjutamine meie maal nähtaw on.

Se warjutamine hakkab 20. Aprillil hommiko kello 3, 49 minudi aial, agga sedda lõppetust ei olle meie maal nähha, sest et ku enne mahha lähhab.

Krono = pühhad,

mis ue firrifo seaduse järrele ka Ma kirikutes tullemad piddada.

1. Jürriku 17. päwal. Tsesarewitsi Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi, Wenne-rigi aujarje pärris pärria sündimise päaw.

2. Jürriku 23. päwal. Meie sure Keisri praua, Aleksandra Weodorowna nimme päaw.

3. Jani:ku 25. päwal. Meie sure Keisri ja feige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlo:witsi sündimise päaw.

4. Heina:ku 1. päwal. Meie sure Keisri praua, Aleksandra Weodorowna sündimise päaw.

5. Leikuse:ku 22. päwal. Meie sure Keisri herra ja temma Abbitasa kronimise päaw.

6. Leikuse:ku 30. päwal. Wenne-rigi aujarje pärris pärria, Surewürsti Aleksander Niko:lajewitsi nimme päaw.

7. Talwe:ku 20. päwal. Meie sure Keisri herra Nikolai Pawlowitsi wallituse hakkatuse päaw.

8. Jülo:ku 6. päwal. Meie sure Keisri herra Nikolai Pawlowitsi nimme päaw.

Neidsinnatsid Krono:pühhi petakse nenda kui Paasto jutluse päiwi.

Üllema-wallitseja sugufelts.

Nikolai I. feige Wenne-rigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola:ma funningas j. n. e. sündinud 25. Junil 1796.

Aleksandra Weodorowna, Keisri praua; sünd. 1. Julil 1798.

Nende lapsed:

- 1) Tšesarewits, suurmürst ja aujärje pärrija Aleksander Nikolajewits; sünd. 17. Aprillil 1818.

Temma praua Tšesarewna Maria Aleksandrowna; sünd. 27. Julil 1824.

Nende lapsed: 1) Nikolai Aleksandrowits; s. 8. Septbr. 1843. 2) Aleksander Aleksandrowits; s. 26. Webr. 1845. 3) Wladimir Aleksandrowits; s. 10. April. 1847. 4) Aleksei Aleksandrowits; sünd. 2. Januar. 1850. 5) Maria Aleksandrowna; s. 5. Oktbr. 1853.

- 2) Suurmürst Konstantin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827.

Temma praua Aleksandra Josepowna; s. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2) Olga Konstantinowna; sünd. 22. Augustil 1851. 3) Wera Konstantinowna; sünd. 4. Webruaril 1854.

- 3) Suurmürst Nikolai Nikolajewits; s. 27. Julil 1831.

- 4) Suurmürst Mihail Nikolajewits; sündinud 13. Oktobril 1832.

- 5) Suurmürsti Printsessa Maria Nikolajewna, Leichtenbergi Printsi Maksimilianilest praua; sünd. 6. August. 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimilianowna; s. 4. Oktbr. 1841. 2) Nikolai Maksimilianowits; sünd. 23. Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; s. 20. Martsil 1845. 4) Eugen Maksimilianowits; s. 27. Jan. 1847. 5) Sergei Maksimilianowits; s. 8. Tšetšbr. 1849. 6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

- 6) Suurmürsti Printsessa Olga Nikolajewna, Wirtembergi Printsi Karel Wridrik Aleksandre praua; s. 30. Aug. 1822.

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printsessa, Suurmürst Mihail Pawlowitsilest praua; sünd. 29. Tšetsembril 1806.

Temma Tüftar: Katarina Mihailow-
na, Meklenpurri-Strelitsi Hertsoigi Ge-
org August Ernst Adolw Karl Lud-
wiki praua; sünd. 16. Aug. 1827.

Keisri õed:

Maria Pawlowna, suurmürsti Printses,
Weimari-ma wallitseja Karel Wridriko
praua; sünd. 4. Webruaril 1786.

Anna Pawlowna, suurmürsti Printses,
Hollandi-ma kunninga Willem II. praua;
sünd. 7. Januaril 1795.

Teada = andminne,

mil ramato-postid tulleswad ja lähhawad.

Igga Restnaddala ja Laupäaw tulleswad postid,
ja towad ramatuid iggast ma jauts, ning lähhawad
ka neilsammal päiwil jälle ärra.

Igga Teispäaw ja Nede pärrast lõunat kello 4 kun-
ni 6, woetakse wasto rahha:ramatud ja muud hin-
na wärlisef asjad mis Riia, Tartu, Moskwa ja kei-
ge Wennerma sisse lähhawad; agga muud ramatud
igga Restnaddal ja Laupäaw enne lõunat kello 8
kunni 10. — Ramatud mis Tallina, Peterpurri

ja Saremale lähhawad, igga Restnaddala ja Lau-
pääw pärrast lõunat kello 4 kunni 6.

Ramatud mis keige Wenneriki lähhawad, maks-
wad 10 koppikad hõbbekat lodi peält.

Lada päiwe näitus.

Neäri = ku,

7mal Orgital 2 päwa. — Rigas 3 päwa
ja Tartus saksa laat 3 nädal. 10. Haapsalus
2 p. 17. Kolowerres, läne-maal, 2 p. 26.
Reblaste-möis, linna laat 2 p. 27. Rakwer-
re-linn. 2 p. — Raplas 3. Redel pärr. Neäri.

Küünla = ku,

2sel Paltiskis 2 p. — Walfas ja Willandis
saksa laat, mõllemad 8 päwa. 3. Paide-lin-
nas. Kurrefjare-linnas, saksa laat, 10 päwa.
22. Wörro-linn., saksa laat, 8 p. — Lihhu-
las, Esmaspä enne Wastlapäwa. — Aud-
rus, Nede enne Wastlapäwa. — Willan-
dis, nädal pärrast Suurt Neljapäwa.

Jani = ku,

11mal Wönno-linnas, 7 p. 16. Rakwerre-
linn., 2 p. 20. Rigas 3 nädalat ja Talli-

nas, saksa laat 2 nadd. 22. Willandi-linn.,
24. Walga- ja Wõro-linn. 25. Paide-linn.
29. Tartu-linn. ja Tarwaste mõisas.

Seina = ku,

2sel Karksi-mõis. 20. Pernus saksa laat, 3
naddalat ja Rigas, willa laat 3 päwa. 26.
Bolmeri-linnas.

Leikuse = ku,

10mal Lemsi-linnas. — Mõisefaste-mõisas,
Wõro-maal, ja Walga-linnas. 15. Helme-
mõisas. 24. Kosse- ja Kosi-mõis, Wirro-
maal. 27. Ue-mõisas, Willandi-maal. 29.
Killingi-mõis. 30. Kaantsi-mõis.

Mihkele = ku,

2sel Abja-mõisas. 4. Rääpina-mõis. 6. Ta-
keperri-mõis, Helmekihh. 9. Adseli, Rastna,
Purtniko, Rouge-mõis. ja Tartu-linn. 10.
Mõnniste-mõisas. — Oldre-mõis. ja Paide-
linn. Patkulla-mõis. 13. Põrawerve-mõis.
14. Antso-mõis. ja Haapsalo-linn. 15. Kur-
ressare-linn. — Koorte, Põltsama- ja Sal-
lati-mõis. 17. Kirrepil, Tartomaal. 18.
Audro-mõis. 20. Wendra-mõis. 21. Pal-

tiskis, — Senno-mõisas ja Bolmeri-linn.
24. Jõhwis, — Iihhola-, Wiljandi- ja Wõr-
ro-linn. 26. Tallina-linn. 3 päwa. 29. Wal-
ga-linn. — Reblaste- ja Keila-mõis. — Raf-
werre-, Tartu- ja Wastse-linn. — Pernus,
Esmasp. ja Teisip. enne Mihkle p. — Jõe-
lehhes, Harjo-maal nadd. pärr. Mihkelt. —
Raplas, esimesel Redel pärr. Mihkelt.

Wina = ku,

1sel Kurressare-linnas. 2. Waste-mõis. 4.
Kollowerres, Iänemaal. 6. Tarwaste-mõis.
9. Lemsi-linn. 10. Kõo-mõis. 15. Lustiwerre-
ja Weski-mõis. 16. Wõnno-linn. 23. Bol-
meri-linn.

Talwe = ku,

8mal Paide-linnas linna laat 2 päwa. 10.
Mustve-küllas, Walga- ja Wõro-linnas.

Jõulo = ku,

Märjamal, 3. Kristuse tullemise pühh. Per-
nus, Esmaspä ja Teisipä enne Jõulo. 27.
Walga-linnas 10 päwa.

Ue-aasta laul.

Wils: Oh Jesus! üllelme abbimees ic.

Sell' uel aastal astume,
Oh Jummal sinno ette!

Ja uest armust lodame;
Ja anname So kätte

Keif: hinge, ihho, warrandust, —

Siis same Sinno armastust

Rül tuhhat forda maitsta.

Mi monni söbber lahkus meist,

Rül naesed, lapsed, mehjed, —

Seäl näme üksford teine teist,

Kes waesed lapsed, lessed:

Need leidwad jälle ommad seält,

Kes lüksid warra ilma peält,

Ja ikka fokko jäwad.

Keif södda, werre-wallamist

Ja hirmust waeno färra,

Ja risumist ja põllemist

Oh Jessand! kela ärra,

Mis ahwardamas meie maad!

Ja anna ommad helded aad,

Et põllud kandwad wilja.

Rül lessed naesed hädda sees

Müüd süddamest siin õht'wad,

Ja waesed lapsed filma-wees

So pole kassi tõstwad.

Neil ainus lotus olled Sa,

Ja wöttad neid ka awwita

Ja nende tuggi olla.

Oh anna et keif wannemad

Ja lapsed waggaks jäwad

Ja süddamest Sind teniwad

Ja Sinno armo näwad,

Et Sinno helde, pühha wiis

On nende jures nähha siis —

Ja pahhandus keif kaub.

Keik ma- ja kocht- wannemad,
Kes rahwast wallitsewad
Ja rahho-seadust piddawad,
Ja kurjust tallitsewad —
Meid hoia, alta, rõmusta
Ja nende murret õnnista
So pühha nimme parrast!

Oh anna kelsri herrale
Weel kaua ello, terwist,
Ja woimust ülle waenlaste
Kes tewad tülli kangel
Ja piirwad ümber rigi-raad
Ja rikkwad keik linnad, maad,
Kus agga liggi sawad!

Sa olled meie kelsrit ka
Aujärje peale pannud,
Ja selle sure rigi Ma
Ja hole alla annud —
Siis anna, et ta kaua weel
Keik riki hoia rahho teel,
Ja waenlast ärra woidab.

Me' olleme keik rahho sees
Ja warjo al siin olnud;
Kül sedda tunneb iggamees,
— Kell' nüüd on kartus tulnud, —
Mis head temma meile teind.
Et meie rahho päiwi näind
Keik meie ello aia.

Oh armas Isand hallasta!
Ja toida omma rahwast!
Ka igga hinge rõmusta,
Et tewad tööd siin wahwast! —
Ei pudo meile leiba siis,
Kui meie tö ja ello wiis
On Sinno mele parrast.

Kus on mailma feskpaik?
Kui nalja parrast küssitakse, kus mailma
feskpaik on, siis monned ütewad, et se
Ma ferra fesk kocht peab ollema, ehk igga
kocht, kus meie seisame. Agga minna üt-
len: „Walle! Kocht on mailma feskpaik!”

Igga pissoke kolipois jo sedda teab, et Ma ferra otsata suur, ja minna jooksko siis ni paljo ja ni kaugele, kui ial jallad suutwad: ma seisan ikka mailma keskpaikas, — sest mailm woi Ma on ümmargune.

Kui ma siis sure mailma kesk kohas seisan, siis ollen ma temma kesk, sedda möda on, siis kõht isse mailma keskpaik. Ja se on ni selge, kui wähhä woib.

Keif mo kehha kaib ja ligub kõhho ümber; teised innimesed seggiwad minno ümber, kas liggidal ehk kaugel; ja päike, ku ja tähhed käiwad meie keifide ümber. Sest siis on kõht se õige keskpaik iggast küljest: eest ja takka, üllewelt ja alt.

Kui meie waewaks wöttame kõhho asja täieminni tähhele panna, kül siis warsi arro same, et kõht siin ilmas keige ennam nalja ja töt teeb: sest keif, mis enne tehtud, ehk mis nüüd ja eddespidi tehakse, se sunnib ikka keif kõhho pärrast.

Mis Ma peäl on, kaib ja ligub, uiub ja kaswab: härjad ja lehmad, kallad ja linnud,

ounad ja marjad, kartuhwled ja kalikad, ja paljo muud nende sarnast, keif lippab ja lendab, uiub ja kaswab patta woi potti, paeast waagnasse, waagnast suhho, ja suust kõhho.

Kelle pärrast ilmas olleme jubba kui lapsed hommikust õhtuni waewa näinud? Kelle pärrast, kui täie-ea põlli käes, higgistab hommikust õhtuni põllomees põllal ehk heinamaal, tislär pengi ääres, sep allasi kõrwas ja igga ammetmees omma ammeti jures? Kelle pärrast on üllemad ja allamad ikka ja allati, õõd ja päwad murre? Mis panneb meid tõhiggi koorma al monda korda südamest õhkama? — Eks se keif sunni toidusse pärrast? Ja toidust on tarwis kõhho. — Se weike näoto kõht on keifide innimeste teggemiste suur wedro, mis keif teised wärgid kange wäega lifuma panneb. Laewamees lähhab kõhhisewa merre peäle; mäe-mees lähhab süggawasse ja pimmedasse Ma põue, karjane karja; kolitud mees loeb ja kirjutab suri ramatuid; worimees nõppel-

dab hobbosid — ikka selle parrast et? —
kõht tahhab.

Kõht tahhab! sest saab kü! temma
sunnib nago kurri kurbas, egga lasse ennast
ial wallega petta. Kui ta käsib, kuulwad
allandlikkult keif ta sanna, ni hästi suremad
kui pissemad, rikkad kui waesed. Ükski wal-
litsus egga ükski käst ei jowa temma suud
sulguda. Ja kus sedda on, et teised liikmed
ta wasto hakkawad, seal on — kirjo luggu.

On kü! palju innimesi mailmas, kes sed-
da peaaego ei tahhaks uskuda, et se wallit-
seja, kes küle kontide wahhelt wallitseb, et
se ülle keikide innimesse ihho liikmette käib.
Mad ütlewad: „Eks Pea, ehk eks südda
olle üllema, kui kõht?“ — Tühhi jut! tõssi
se peaks kü! ollema, agga ommeti waewalt
on se tõssi olnud! — Ei sa rahha egga warra
koko aetud ja ahnitsedud Peale egga süd-
damele — ei! waid kõhhule, — sest Pea
egga südda ei tarwita rahha egga warra.
Woi kas sep Pea ehk süddame parrast allasi
äres ennast waewab ja tulle äres kõrwetab,

woi kegi mu omma ammetit teeb? Ei! ig-
gaüks teeb tööd, et rahha sada, agga rahha
lähhab keige esite tarwis kõhhule.

Ra kossimisse aial, mil õigusse polest süd-
da omma essimesse sanna peaks räkima, top-
pib kõht ennast ette et temma asjast peäle
hakkatakse. Sest enne kui kossa assi selgeks
tehakse, kulatakse ja selletakse kõhho asjad
holega: kas palju rahha? kas holas tõteg-
gia? kas kokkohoidja? — ja mis weel muud
— ja siis lubbatakse waene süddamekenne,
nago hobbuse kauplemisse jures päitsed, kau-
ba peäle.

Mõttelgo innimenne, kui pitkale ullataks
meie ello, kui sedda laisa innimeste suggu
keppimeest polleks? kui meie eddespidi näl-
ga egga janno ei tunneks? — Rahheksa pä-
waga olleks keif mailma teggeminne seis-
mas. Ükski põllomees egga ammetmees ei
wõttaks ennast ligutada, kui kõht sömisseta
ja jomisseta rahhul olleks. Keif päwad ol-
leks puhhapäwad. Iggaüks olleks koddo.

Ei olleks tülli egga fohtokäimist. Keif, püssid ja sullid, tangid ja haamred, sahhad ja äkked, lussikad ja waagnad olleks ilma asjata. Innimeste aeg lähhäks iggawaks, nad lähhäksid aiawiteks jallutama, ehk wahhiks sellite maas ja aigutaks ennast surnuks.

Jo nüüd teate, kus mailma feskpaik on?

Keif lomad, mis on Jummai toond

Ja mis ta Ma peäl ette toond,

Mi hästi lind, mis ofsa peäl

Ja neljajalgne fargab teal, —

Keif omma lodud seädo siis

On igga ühhel omma wiis;

Kes metsa poõsas rõmo naab,

Kui temma senna rahhul' jaab.

Et sui kül pallow, talwe kül,

Mil monni wihm ja tuiso ilm

Ea nahhast, ihhust läbbi lööb,

Ei soio siiski, mis ta sööb.

Waat innimest! mis temma teeb:

Ea lomad, wiljad, kallad sööb;

Mis maast ja merrest kätte saab,

Keif läbbi omma ferre aab —

Ja siiski on tal hädda nälg

Ja tühhi föht jo murre wölg;

Et prugib ärra kimwid, puud,

Seäl jures waewab fondid, luud, —

Ja ikka palja föhho eest,

Kes tagga aiab iggameest!

Miks end ikka asjata

Koormad lia murrega?

Miks sa lahkud Jummalast

Ja temma armo sannast? —

Eks sa weel ei unnest ärka,

Egga sedda moista, märka,

Et sind söma, joma pärrast

Polle Jesand lonud targast! —

Wotta, hakka mötlema:

„Ma pean üksford surrema!“

Siis jaab mahha warra, rikkus, —

Hingel festab Jesu heldus.

Messilastest.

Mõda länud suil tullid mitto messilaste piddajad ja kaebasid, et nende linnud ei tah- ha heita egga figgida, pallusid, et piddin wa- tama tullesma. Agga iggas koftas, kus kái- sin, näggin, et mitte messilastel, waid perre- mehhele süüd olli, ja et nemmad mitte nenda ei olnud teinud, fuida „Põllomehhe ait“ ra- mato sees 62 funni 64 lehhe külje peäl selle polest õppetakse.

Mitto lindude piddajad ei raatsi ommale sedda ramatut osta, ja on omma sitkusse sees ni immelikud, et enneminni igga aasta monda mitto perret raisko lastwad minna, kui et monned koppikad raatsiks fullutada õppetusse ramato eest — omma kahjo.

Monnel on ka se ramat, ja teeb ühhe asja selle järrele, agga kumme teist jättab tegge- matta, — siis on ommeti jälle kelt raiskus. Igga assi tarwitab omma arro. Sest sedda lindude piddajad ei woi ollagi, kelle linnud

wanna modi piddades kelt forra parrast heit- wad — ja kui se ka peaks ollema, siis se üks immelik juhtuminne, üksford, agga — teine aasta wõttab sedda jälle kassudega tag- gasti.

Kui lindude piddaja lindudest kasso peab leidma, siis peawad nemmad warra heitma. Agga warrane heitminne tulles perremehhe ennese hole läbbi: On pu wägga õhhuke, praggusid täis, wähhaste kasse tohto ja kitsas kiwwi üllewel otsa peäl, et wihma wessi sis- se peäseb, pu pohhi al wasto maad ehk ka lai kiwwi al, et sippelgad ja massakad neile rülili teggewad, siis lähhab nisugguse pu heitminne hillisemaks. — Kui linnud ei hei- da siis ikka üks wigga neil on. Õhhukeste ja praggudega pude sees lähhab nende hau- duminne kewwade raisko: nored emmad sa- wad kelgeennamiste õ kilmade läbbi, mis pu sisse aiab, otsa, ja seisab siis mitto korda walmis perre wäljas pu peäl ja ei heida enne kui uus emma jälle hautud. Monni arwab neid rikkutud ollewad, egga moista arwata,

et temma omma holetus ehk teadmatta assi
se keige surem mõlluja on.

Monnikord heitwad ka linnud selle parrast
hilja, et neid wägga kaua talli-korteris kinni
peti, — ehk kui neid seält ärra tõsteti,
siis pandi pude willusse, kus hommikune
pääw peäle ei sanud paista. Ja monnikord
ei tahha nemmad milgi kombel heita, ja
siis keige pahhem weel se, et teisel aastal
foggoni ärralõppewad.

Kui kehwa, kuiw ehk wägga määrg sui olnud
ja perremehhel mitto linnopuud, siis peab ta
süggise muißt ärrawõtma, ja süggise sedda
wahha maggusat wet, mis parrast mee saand
kedetud, kui wahha wälja woetakse, puhta
kunnaga aeda mahha pannema mis linnud
holega sisse kandwad ja ueste weddelaks
meeks temad. Selle maggusa weega ellawad
nemmad saggedaste jouloni, ja siis wast
hakkawad wanna warra peäle. Agga teada
muidogi, et se wessi ka weel maggus peab
ollema, sest paljast wet ei tahha nemmad
sureste. Kes faks wanna puud ärra wõttab,

saab sedda wimist maggusat wet ühhe hea
õmbri, mis kolme ehk nelja pu perre ühhe
pawaga sisse kandwad. — Agga tulles kunnasse
pu tükikessi ehk pilpaid panna, felle
peäle linnud ennast woiwad lasta, et ärra
ei uppo.

Sellel, fellel head wärwitud ja jalgega
puud on, ja keik nenda teeb, kui „Põllo-
mehhe ait“ ramato sees õppetakse, ei olle
tarwis tühja mõtlemistega ennast waewata
egga hirmo al seista, — ta linnud heitwad
igga aasta aegfaste, kui wähhädagi hea
aeg on.

Sedda annan kui hästi läbbi katsutud
asja linno piddajatele teada, ja ollen neile
mele tulletanud, et üks ramat on, felle jär-
rele nemmad woiwad tehha — kui nad mui-
do ehk olleksid ärraunnustanud.

Kewwade, kui päife paistab
lendab lind jo wäljale,
Wannad paigad läbbi haistab,
Otsib kui üks näljane

Toito üles siit ja sealt,
Rohho, kui ka pude pealt;
Sest et ta jo Paasto kuus
Haudub poegi ommas puus.

Kui on külmad, waljud aiad
Ja ka praud pude sees,
Hukka lähwad nende poiad
Külmal aial haududes:
Nenda siis nad kehwaiks jäwad,
Kui nad külmast wallo sawad,
Ei nad heida perret siis
Ni kui sell', kell' õige wiis.

Sedda kül on ärra nähtud
Jggal pool mailma peal,
Et, kus puud on hästi tehtud,
Siggind linnud rohkest seäl:
Headus, eks se ei rasso
Keif, ja annab täie kasso:
Sellele, kes murret kannab,
Saddafordse wilja annab.

Ma põlletamisest.

Raebawad innimesed, et kui nemmad
omma põllomaad põlletanud, et se Ma koft
siis wägga arraks lainud, egga foggoniste
ennam wilja kandnud.

Se wigga tulleb ennamiste sest: kui põld
wägga warra enne külli sai põlletud, ja siis
süggawaste küntud, mis läbbi põllend wäg-
gew muld Ma pohja läks, egga kassuks
woind olla. Põlletud maad ei woi mitte
süggawaste künda. Parrem on, kui wanna
põld, mis peab põlletud sama, enne saab
süggawaste sullaks küntud ja waule jätud,
siis woib failo ehk pu oksad, soo samblad
ehk rabba peale weddada ja naddali pāwad
enne külli ärrapõlletada, pārrast maddalaste
künda, siis aastada, kül siis põld omma wil-
ja kannab.

Põlletud liwa Ma kardab keige ennam
süggawad kündi. Saue ja mulla maad ei
kehwaata mitte pārrast põlletamist, ni kui sed.

da monned põllomehhed kartwad, — jah
olgo siis, kui Ma mitmel aastal parrast põl-
letamist sõnnikud ei sa.

Hobbone rägib wargust ülles.

Monni aasta taggasi, kâis tallomees pu-
noudega mõda maad ja rahwast, ja kauples
neid fuida juhtus, kas rahha ehk wilja was-
to. Ühhel pãwal piddi kange tuiso parrast
fõrtsis paigal seisma; hobbone foormaga
howis. Püüdja kõrtsi naene, kelle mees kod-
do ei olnud, olli tãhhele pannud, et mehhel
kottikessed ja sekkikessed ree peal ollid, kus
üht ja teist suggu wilja sees olli, ja olli tem-
mal warfi himnio tousnud matti wõtta. Kui
mees waikselt toas pipo immes, lãks kõrtsi-
naene howi omma lomi watama, ja ka üht-
lase teemehhe foorma kallale nufima. —
Walwas teemees, kes saggedaste hobbose ja
foorma parrast howis kâis, olli kõrtsi-naese
tãhhele pannematta ka howi lãinud ja foor-

mast emale pimmedasse nurka seisma jãnud,
ja pealt waatnud, kui naene wilja wõtnud,
ja weiste lauta winud.

Mattikesse aia parrast teggi ennast mees
nago toast tulles, ja kui hobbone perre-
mehhe kõhhatamisse healt fulis, teggi ta
healt: „ohohoh!“ — Mees küsis: „Kes
warrastas?“ Hobbone ohhotas jãlle. Mees
ütles: „Ah kõrtsinaene warrastas! Kas palju
wõttis?“ Hobbone otas kaero, ja ohhotas
jãlle. Mees ütles: „Woi liggi füllimetto!
— Hea kül! kül ma omma pean jãlle kolme
wõrra kãtte sama! Kui ilm soiko jããb, siis
lãhhãme moisa.“

Sedda mehhe ja hobbose jutto fulis nae-
ne kui immet, tulli warrastud wiljaga kõhhe
laudast wãlja, pallus mehhele tuhhatford an-
deks, ja andis tale isse ilma ta küsimatta
melehead, ja pallus sest wait olla.

Sest pãwast polle kõrtsinaene ennam wõd-
rast hoost uskunud, egga ühhegi teemehhe
foormasse putunud, olgo siis, et hoost foor-
ma liggi polle olnud.

Armas ristirahwa suggo!
Baatke ilma furja luggo,
Mis weel meie hulkas ligub;
Kuidas teine teist siin risub!

Agga warras sallamahti
Peab ood ja päwad mahti;
Kuidas teise omma wotta,
Sellega siis kõrwal tõtta.

Lähhäb kõrtsi, joob ja uhkleb,
Arwab: „kes mind teab ehk nuhtleb!“
Mõtleb: „se on õige parras,
Otsigo, kes on se warras?!“

Agga — kui se üles tulles,
Kül siis südda wallus põlles,
Sest et mitsad, keppid nahka
Lõwad lõhki, kärna, pahka.

Es malt warras, kui ta õppib,
Siit ja sealt weel wähhä noppib, —
Sest saab kül jo allus-jureks:
Pärrast himmo lähhäb sureks!

Oh! keif ristirahwa suggo!
Jätke sedda pahha luggo!
Kuulge sedda kasso sanna:
„Ärge wõtke teise omma!“

Mõtle! — pärrast selle ello,
Waewab põrgo tulle wallo
Jggawest so hinge, ihho!
Noua! noua omma rahho!!

Allandus ja armastus.

Kes allandusesse ellawad
Ja kohto käsud piddawad,
Neil õn on sest, mis teggewad,
Ja armo päiwi näggewad.

Mis ello on se ilma peäl,
Kui agga matra warral teal
Peab sanna kuulma, teggema
Ja nenda waewa näggema!

Kui mitto neid kes orjawad
Ja ennest'l waewa teggewad;

Ei anna nende kurri meel,
Et ellaksid siin õigel teel.

Kes allandlik on igganes,
Sell' armastus on süddames:
Kus ial teisel waewa naab,
Seäl temma kohhe abbiks laab.

Kus temma joud ei ullata,
Ta südda wõttab sullada:
Kül annab temma head nou,
Kui abbi käib ta ülle jou.

1854 aasta laul.

Kül kaua aega meie maal
On rahho ello olnud;
Nüüd jälle on, kui wannal a'al,
Suur sõa-kissa tulnud.
Sest waenlane jo risub merd,
Ja püab sada meie werd,
Ja rikkuda keif liinad, maad,
Et nalga jääksid tuhanded.

Ta tahhab wõtta meie maad,
Mis ial ei woi olla,
Sest kindlad on ka meie raad,
Kus ta ei julge tulla.
Ta sagge'st teeb kül põllemist
Ja risub laewo saddamist,
Teeb keifi asjo kalliks,
Se murre teeb meid halliks.

Mis ütleb sest nüüd keif ma-ilm
Ja Issand Jummal taewas:
Et waenlasel on südda kül
Ja tuhanded on waewas;
Mo armas risti-usso wend!
Ma süddamest nüüd pallun sind:
Oh jätta omma tuio
Ja minne rahhus foio!

Oh mõtle! kas on meile süüd,
Et sinna wälja tullid?
Sa wissist omma ello müüd:
Sind tapwad meie kulid!
Sest igga hing, kes leiba sööb
Ka kelle südda rindus lööb,

Sul' annab wasto silmi
Ja möda pead ja kulmi!

Sa olled meie usso-wend!
Oh ärra te sul hääbi;
Et sa, kui hirmus kiskja lind,
Nüüd uiud merrest läbbi.
Sa kissud siit, ja kissud seält,
Et kuulda jälle hädda-heält:
Waat, waenlane on randas,
Kes kaugele senna lendas!

Kül Englisse- ja Prantsuss-meess,
Kes woõrast omma noudwad
Ka targad on ma-ilma sees
Ja omma ello hoidwad:
Kus wenne sure-tükki näab,
Seält sadda wersta kaugele jääb,
Teeb agga laste mängi,
Wiib kauba-laewad wangi.

Mis au on se, kui tuggew mees
Kül lapse ärra woidab,
Kes hirmo pärrast kange ees

End isse mahha heidab!
Ja siiski kidad waenlane,
Et temma woitnud kangeste
Keik wenne rigi laewad! —
Oh kuulge, maad ja taewad!

Kül Kura- kui ka Some-maal
On temma jäljed haismas,
Se läbbi on siis iggal a'al
Keik' rahwa südda paismas:
Et temma wiib ja risub neid,
Kes meile kaugele sola töid.
Nüüd noor jo wanna kaebab,
Et waenlane meid waewab.

Oh, ärge kartke rummalaid,
Kes meie peäle tulnud!
Waid pallugem keik Jummalat,
Kes meie abbi olnud!
Kui waenlane ka waewa teeb,
Kül Jummal tedda mahha lööb,
Ta wõttab meid siin aita,
Ni kui ta wõtnud näita.

Rakstelsi'nes aia aasta teab,
Mis luggo on siin olnud,
On sellele, kes meles peab,
Ja lähhab, kust ta tulnud,
Kus omma naesed lapsed naab,
Kes agga melest kõnneks jääb,
Kül se saab tuld ja rauda,
Ja langeb surma hauda!!!

Sitte hallastaja.

Üks õite rikkas naesterahwas,
Kes waesid wägga armastas,
Kes olli wagga, palwel' wahwas,
Ja ennast wägga furmastas;
Kui temma waeste hädda näggi
Siis omma heldust lahiti teggi
Ja ütles nuttes: „Oh ärra kaeba!“
Ja andis tükki — hallitand leiba!

Kõnne jätküd.

Aastad seiswad — ühhel.

Raks sõbra räkisid ennest wannedussest.
„Minna“, ütles teine, „ollen 35 aastat
wanna.“ „Ja minna 40“ kostis teine.
„Noh!“ ütles esimenne: „wie aasta pär-
rast olleme ühhe ealised.“

Hobbone saab kuest otsa.

Üks teekäimissest wässind juut pallus üht
meest, kes temmast ratsa möda olli sõitmas,
ennast ka hobbose selga wõtta. Ratsa sõitja
wõttis wimaks palwet kuulda, agga kaskis
tedda nenda istuda, et ta temmast nattikesse
emal pididi hoidma. See läks järsust mäest
ülles. Hobbose perremees nihutas ennast
nattoke hawal taggasi ja ahwardas juti, et
ta ennast mitte temma selja wasto piddand
andma. Juut, hirmo täis, nihutas ennast
ka taggasi — puhkes küssendama. „Mis
wigga, Abram?“ küsis mees. „Hobbone

saab käest otsa! hobbone saab käest otsa!"
kissendas juut, ja — kufkus — parts —
mahha.

Kirbo rohhi.

Üks pettis panni tuhka ja tolmo pabbe-
ritte sisse, ja müüs sedda alwa hinna eest
kirbo surretamisse rohho nimme al. Ja kui
ka üks wanna naesterahwas omma koppika
eest olli ostnud, küsis ta, mis modi sedda
pulwert pruvida? „Sa pead“, ütles pettis,
„kirbo kinni wõtma, louad hästi pärrani
kärhistama, siis sedda pulwert su täis toppi-
ma, waat, olle julge, kirp walmis, et ennam
olme ei liguta“.

Maia perremees.

Ühhel waesel mehhel, ni kui mitmel tei-
sel, juhtus sesuggune abbiello teinexool, et
monda korda polnud piddu ühti. Ta sõbrad
irwitasiwad tedda, et ta ennast naesest wallit-
seda piddu lastma. Agga ta lubbas eddes-

piddu kui mees olla. Kui siis üksford jälle
asfi sassi olli lainud, polnud mehhikessel
muud non, kui — pugges laua alla. Sel-
sammal silmapilgul kuuldi sõbrade heäl ukse
tagga. Naene käskis meest rutto laua alt
välja tulla. „Ei tulle!“ naeris mees rõmo
pärrast, ei ma ei tulle välja! ma tahhan
üksford ka näidata, et ma maia perremees
ollen.“

Ennese käes wigga.

Üks Türgimees, kes ühhes Saksama linnas
kele waesusse pärrast juttuga toime ei
sanud, sai üksford wägga wihaseks ja üt-
les: „Saksama innimesed on ka diete lol-
lid! jubba minna 20 aastat siin linnas ja
weel üksainuski ei moista mo keelt!“

Kirri ja trüf.

„Mis teie seäl ni aggaraste loete, mo
kallis?“ küsis linna sel ühhe tüdrukto käest.
— „loen illusat jutto ramatud,“ kostis tüd-

ruk. — „Res sedda firjotand? kússis sel.
— Minge ifka! mis teie mind pilkate! eg-
ga se polle firjotud, se on trüffitud.

Ei tahha palka.

Ballato pois láks ühte rohhoaeda ouno
nossima. Kui ta parrajatte üllewel ounapu
latwas olli, tulli aia perrenaene, näggi tedda
seäl ja ütles: „Dot-oot sa kelm, kúl ma
tahhan sulle hea kõrwa lopso anda, tulle ag-
ga mahha mo fátte!“ — Agga pois irwi-
tas üllewel hambud ja ütles: „Ei tulle jälle
mitte mahha, kui sa ka kúl faks kõrwa lop-
so lubbaksid.

Teada : andminne.

Perno = linnas, ramato trükkia Pormi
jures on sada:

**Nus ABD = ja Luggemisse = Ra-
mat.** Maksab pogitud 8 kopp. hõbb.

Piibli Katekismus ehk Meie Lut-
terusse usso Katekismusse Sp-
petus pühha kirja sannadega ärrasel-
letud. — Deine ueste läbbiwadatud ja
parrandud trük. — Lissaks: Küssi-
missed ja kostmissed õige usso ülles-
wõtmissest. Maksab pogitud 20 kopp. hõbb.
ja pissukesse Lutterusse Katekismussega ühhes
25 kopp. hõbb.

Laupäwa = õhtune Küllalinne,
mis Johann Jannsen wälja annud.
Esfimenne õhto.

Maksab pogitud 13 kopp. hõbb.
